

Apostolische reis naar de Verenigde Staten van Amerika
en bezoek aan het hoofdkwartier van de Verenigde Naties

Ontvangstceremonie

Toespraak

Gazon van het Witte Huis, Washington, D.C.

woensdag 16 april 2008

Meneer de president,

Dank u voor uw vriendelijke welkomstwoorden namens het volk van de Verenigde Staten van Amerika. Ik stel het zeer op prijs dat u mij hebt uitgenodigd om een bezoek te brengen aan dit geweldige land. Mijn bezoek valt samen met een belangrijk moment in het bestaan van de katholieke gemeenschap in Amerika: het is 200 jaar geleden dat het eerste diocees van het land – Baltimore – tot aartsbisdom werd verheven en dat de bisdommen New York, Boston, Philadelphia en Louisville werden gevestigd.

Ik vind het heel fijn om hier te zijn als gast van alle Amerikanen. Ik kom als vriend, als prediker van het Evangelie, die groot respect heeft voor deze immense, pluralistische maatschappij. De katholieken in Amerika hebben altijd op voortreffelijke wijze bijgedragen aan het leven van hun land. Ik begin dit bezoek in het vertrouwen dat mijn aanwezigheid een bron van vernieuwing en hoop zal betekenen voor de Kerk in de Verenigde Staten en de katholieken zal sterken in hun streven om een verantwoordelijke bijdrage te leveren aan het leven in dit land, waarvan zij trotse burgers zijn.

Vanaf de begintijd van de Republiek heeft Amerika zich in haar zoektocht naar vrijheid laten leiden door de overtuiging dat de principes die het politieke en sociale leven moeten regelen, nauw verbonden zijn met een morele orde die gebaseerd is op de heerschappij van God de Schepper. De grondleggers van dit land spraken vanuit deze overtuiging toen zij de “vanzelfsprekende waarheid” verkondigden dat alle mensen gelijk geschapen zijn en allen onvervreembare rechten hebben die gegrondvest zijn in de wetten van de natuur en van de God van de natuur. De loop van de Amerikaanse geschiedenis laat zien welke moeilijkheden men daar-

bij heeft ondervonden en welke gevechten en grote intellectuele en morele vastberadenheid nodig waren om vorm te geven aan een samenleving die deze hoogstaande principes belichaamde. In dit proces, dat de ziel van het land heeft gevormd, is het geloof voortdurend een inspiratiebron en drijvende kracht geweest, zoals bijvoorbeeld in de strijd tegen de slavernij en in de burgerrechtenbeweging. Ook in deze tijd, met name in tijden van crisis, putten de Amerikanen nog altijd kracht uit dit gekoesterde erfgoed van gemeenschappelijke idealen en aspiraties.

Ik kijk ernaar uit om de komende dagen niet alleen ontmoetingen te hebben met mensen uit de katholieke gemeenschap in Amerika, maar ook met mensen van andere christelijke gemeenschappen en de vele godsdienstige tradities die dit land rijk is. Van oudsher hebben niet alleen katholieken, maar ook alle andere gelovigen hier de vrijheid gevonden om God te aanbidden in overeenstemming met hun geweten, waarbij zij tegelijkertijd geaccepteerd werden en worden als onderdeel van een bestel waarin ieder mens en elke groep zijn stem mag laten horen. Ik ben ervan overtuigd dat het Amerikaanse volk, nu het geconfronteerd wordt met de steeds complexere politieke en ethische kwesties van deze tijd, in haar godsdienstige overtuigingen een kostbare bron van inzicht en inspiratie zal vinden voor een overwogen, verantwoordelijke en respectvolle dialoog in het streven naar een menselijker en vrijere samenleving.

Vrijheid is niet alleen een gave, maar ook een opdracht tot persoonlijke verantwoordelijkheid. Amerikanen weten dit uit ervaring – bijna elke stad in dit land heeft een monument ter nagedachtenis aan hen

die hun leven hebben opgeofferd in de strijd voor vrijheid in binnen- en buitenland. Het behoud van vrijheid vereist aandacht voor deugdzaamheid, zelfdiscipline, opoffering voor het algemeen belang en verantwoordelijkheidsbesef ten aanzien van minder bedeelden. Het vereist ook de moed om deel te nemen aan het maatschappelijk leven en je diepste geloof en waarden in het publieke debat naar voren te brengen. Vrijheid, kortom, is altijd nieuw. Het is voor iedere generatie weer een uitdaging en moet voortdurend worden bevochten in het belang van het goede.¹ Er zijn maar weinig mensen die dit zo goed begrepen als paus Johannes Paulus II. In een beschouwing over de geestelijke overwinning van de vrijheid op het totalitarisme in zijn geboorteland Polen en de rest van Oost-Europa, hield hij ons voor dat de geschiedenis telkens weer laat zien dat “in een wereld zonder waarheid, vrijheid haar consistentie verliest” en dat een democratie zonder waarden uiteindelijk zielloos is.² In deze profetische woorden weerklinkt in zekere zin de overtuiging die president Washington in zijn afscheidsrede uitsprak, dat religie en moraliteit “onmisbare steunpilaren” vertegenwoordigen voor een goed functionerend politiek klimaat.

De Kerk wil van haar kant ook een bijdrage leveren aan de bouw van een wereld die meer recht doet aan de waarde van de mens, die is geschapen naar Gods beeld en op Hem lijkt (vgl. Gn 1,26-27). Zij is ervan overtuigd dat het geloof nieuw licht werpt op alle dingen en dat het Evangelie de nobele roeping en hoogste bestemming van ieder mens duidelijk maakt.³ Het geloof geeft ons ook de kracht om gehoor te geven aan onze hoge roeping en de hoop die ons inspireert om ons in te zetten voor een steeds recht-

1. Vgl. Benedictus XVI, Encycliek *Spe salvi* (30 november 2007), 24, in: *Kerkelijke documentatie (KD)* 36/1 (18 januari 2008), 18.

2. Johannes Paulus II, Encycliek *Centesimus annus* (1 mei 1991), 46, in: *KD* 19/3 (mei 1991), 142.

3. Vgl. Tweede Vaticaans Concilie, pastorale Constitutie over de Kerk in de wereld van deze tijd *Gaudium et spes*, 10.

vaardiger en broederlijke maatschappij. Democratie kan alleen bloeien, zoals ook de *Founding Fathers* beseften, wanneer de politieke leiders en de mensen die zij vertegenwoordigen zich laten leiden door de waarheid, en de wijsheid van duidelijke morele principes omzetten in keuzes die bepalend zijn voor het leven en de toekomst van het land.

De Verenigde Staten van Amerika spelen al meer dan honderd jaar een belangrijke rol in de internationale gemeenschap. Vrijdag heb ik, als God het wil, de eer om de Verenigde Naties toe te spreken. Ik zal daar de inspanningen aanmoedigen die thans worden verricht om deze organisatie slagvaardiger te maken ten behoeve van de legitieme aspiraties van alle volken op deze wereld. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens bestaat nu zestig jaar, maar de noodzaak van wereldwijde solidariteit is nog altijd even dringend, als we willen dat alle mensen een leven kunnen leiden dat in overeenstemming is met hun waardigheid – als broeders en zusters in één huis en rond de tafel die God voor al zijn kinderen in overvloed heeft bereid. Amerika heeft zich altijd ruimhartig betoond waar het gaat om het lenigen van directe menselijke nood, het heeft ontwikkeling gestimuleerd en hulp geboden aan slachtoffers

van natuurrampen. Ik ben ervan overtuigd dat deze betrokkenheid ten aanzien van de grote menselijke familie zich zal blijven uiten in steun aan geduldige inspanningen van de internationale diplomatie om conflicten op te lossen en de vooruitgang te bevorderen. Op die manier zullen toekomstige generaties kunnen leven in een wereld waar waarheid, vrijheid en gerechtigheid kunnen bloeien – een wereld waar de door God gegeven waardigheid en rechten van alle mannen, vrouwen en kinderen worden gekoesterd, beschermd en effectief bevorderd.

Meneer de president, vrienden: aan het begin van dit bezoek aan de Verenigde Staten wil ik u nogmaals danken voor uw uitnodiging. Het is mij een grote vreugde om in uw midden te zijn en ik bid vurig dat de almachtige God dit land en zijn volk zal sterken in de weg van gerechtigheid, voorspoed en vrede. God zegene Amerika!

© Copyright 2008 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: drs. P.C. de Die